

SZASZRÉGEN 'ES VIDÉKE

KULTÚRA •
EGYHÁZ •
KÖZÉLET

XXV. évfolyam 9. (295.) szám, 2023. szeptember

A tűz csiholói

„Vadócba rózsát oltok, hogy szebb
legyen a föld” (Mécs László)

Szeptember különleges, igazi hangulatát az iskolakezdés adja meg minden diák és minden pedagógus számára. Kötelesség, büntudat, jóérzés, felelősség – ezeknek a szavaknak a mélysége legyen az irányelve minden kezdődő tanévnek. A tanítóknak, tanároknak, nagyon sok feladatuk mellett, az az egyik legfontosabb, hogy ismertessék tanítványaikkal születési helyüket, azt, hogy honnan származnak, kik az őseik, mi az anyanyelvük. Neveljék diákjaikat annak a nemzetnek a fiaivá, amelybe beleszülettek. Egyszóval az oktatók feladata az otthonteremtés a gyermekek lelkében. Ne ápolgassák a hagyományokat, mert azok nem betegek, ne őrizzék a szót, mert az nem rab! Dolgozni kell a magyar tanügy megmaradásáért, mert ez lesz nemzeti megmaradásunk leghítelesebb záloga.

A jelenlegi romániai tanügyi helyzet egyáltalán nem biztató. Teljes mértékben hiányzik belőle az építő jelleg, nem teszi vonzóvá a pedagógusi pályát. A diákoknak készen tálalják a módszereket, hogy kies romániai demokráciánkban bármit tehetnek, mert mindig a pedagógus kapja a legnagyobb büntetést. Ráadásul tanulni sem érdemes, mert akkor szegényen hal meg az emberfia. Ady Endre írta: „A magyar tanító az Élet alágyúrtja, a tanító a legrababb magyar.”

Mindent leszámítva, elsősorban tanítónő édesanyámra emlékezve, azt mondom: nehéz, de szép feladat pedagógusnak, előrevilágító mécsesnek lenni. Formálni az alkotó embert. „Vadócba rózsát oltok, hogy szebb legyen a föld.” Legyen ez hitvallása minden pedagógustársamnak. Érdemes élni és úgy dolgozni, hogy az elvetett magból gyökeret eresztő fa lombosodjék, és

lfj. Jorga Ferenc metszete

nemzedékek emlékezzenek szeretettel és megbecsüléssel egykori iskoláikra és nevelőikre. A folyam nem áll meg, előrehalad. Éppen ezért, ha némelyek szemében még ott fénylik a keserű csalódások könnye, szét kell dörzsölni, és neki kell vágni az új tanévnek. Neki kell vágni a nehézségek hullámainak, mégpedig úgy, hogy keresztül is jussunk rajtuk. Legyünk a tűz csiholói. Az elkövetkező küzdelmekben adjon erőt és kitartást a tudat, hogy bármilyen problémából van kiút, ha nem adod fel, és nem állsz meg, hanem mindig feljebb lépsz.

Tamási Áronnak a magyar értelmiséghez intézett helikoni üzenete váljon örök érvényű ars poetikájává elkövetkező tevékenységében minden pedagógusnak: „Ezt a Földet nekünk kell fénnel behintenünk, nekünk kell kultúrával, sok vágy beteljesítésével feldíszítanunk.”

Emlékezzünk – szeptember

- 1-jén (1939) Németország megtámadta Lengyelországot, kezdetét vette a II. világháború – a II. világháború emléknapja;
- 2-a (1866) – Buda visszafoglalása a töröktől;
- 3-án (1813) született Eötvös József jogász, író;
- 4-én (1805) született gróf Mikó Imre történész, mecénás;
- 4-e (1830) – az első gőzhajójárat Pest–Buda és Bécs között;
- 4-én (1805) halt meg Albert Schweitzer;
- 5-én (1942) hunyt el Móricz Zsigmond;
- 5-e (1849) – Pétervárad feladása;
- 6-a (1442) – a Jalomica folyó menti csata;
- 8-a (1566) – Szigetvár eleste;
- 9-én (1828) született Lev Tolsztoj orosz író;
- 10-én (1898) gyilkolták meg Erzsébet királynét;
- 12-e – a gyermekek világnapja;

Eötvös József

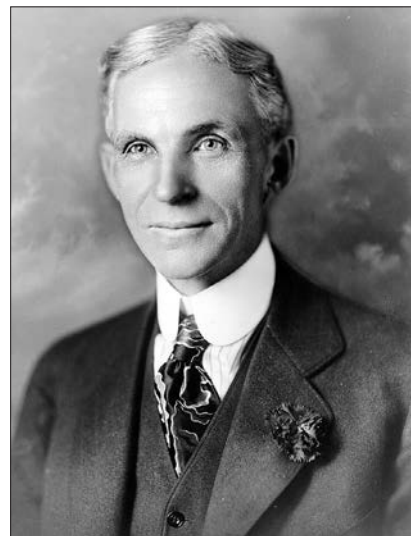
A legjobb autó az új autó

160 éve született Henry Ford autógyáros

Henry Ford Michiganban (USA) született 1863. július 30-án. Nagypapa és apja, John és William Ford az 1850-es években vándorolt be Írországból Amerikába, és Michigan államban, a Detroit melletti Greenfield Village-ben telepedtek le, hogy farmjukon gazdálkodjanak. William és a belga származású Mary Litogot itt házasodtak össze 1861. április 25-én. Hat gyermekük született, közöttük Henry volt az elsőszülött. Az édesanya korán, már 1876-ban elhunyt.

Mechanikus tehetsége korán megmutatkozott, az apjától kapott zsebórát újra meg újra szétszedve és összerakva annyira kiismerte a működését, hogy végül maga is készített egyet. 15 éves korában a környék lakói már hozzá hordták elromlott óráikat javításra. Ford 17 éves korára inas lett egy detroit-i gépjavítóban, ugyanakkor saját gépjavító műhelye is volt, ahol aratómunkásoknak javította a hordozható mezőgazdasági gépeket.

Ezután befektető után nézett, akit William H. Murphy fakereskedő személyében talált meg. 1899. augusztus 5-én közösen létrehozták a Detroit Automobile Companyt. Az első modellek megbízhatatlanok voltak, ezért Murphy 1901-ben kihátrált az üzletből. 1903-ban Alexander Y. Malcolmsonnal társult, akivel a Ford & Malcolmsont Ltd.-et hozták létre. A Dodge testvérektől – John és Horace – rendeltek alkatrészeket, de amikor azok sürgették a fizetést, Ford rábeszélte őket, hogy társuljanak velük. Végül, még tíz másik embert is bevonva, 1903. június 7-én hozták létre a Ford Motor Companyt. Az

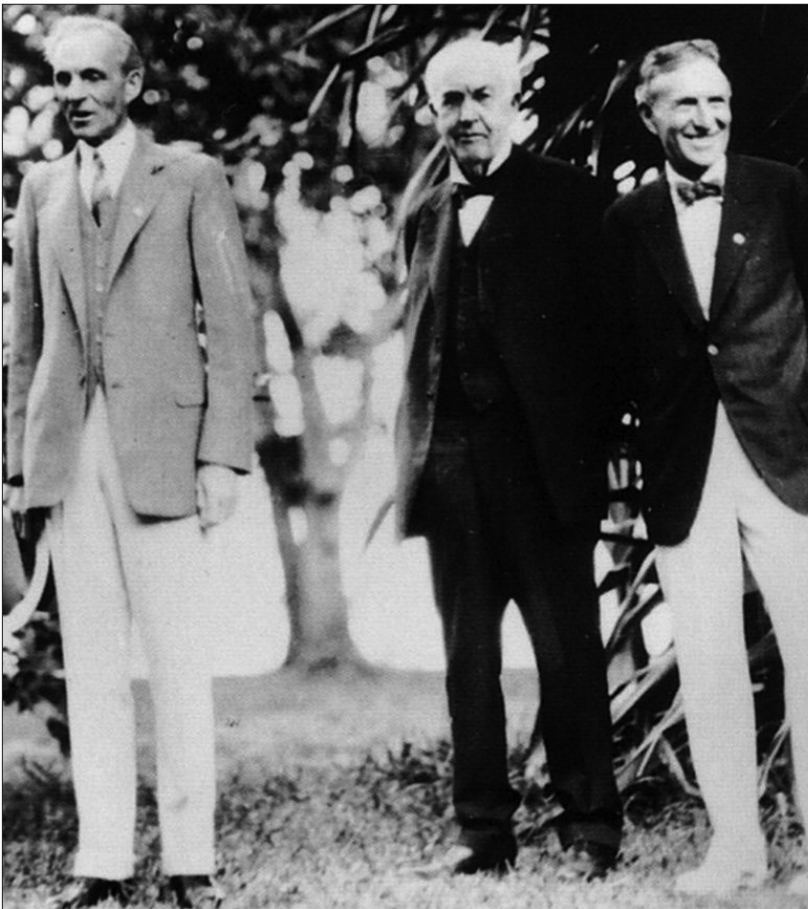

Henry Ford

első típus, az A-modell prototípusának elkészültéig mintegy 28 ezer dollárt fektettek be.

Ford mindenki számára elérhető autót akart készíteni. Ez az álma 1908. október 1-jén valósult meg, amikor árulni kezdték a T-modellt. A futószalagos sorozatgyártásnak köszönhetően a kezdeti 825 dollárról az idők során az autó ára 260-ra csökkent. A jármű fő tervezője a makói születésű Galamb József volt, aki részt vett a legendás Fordson traktor megkonstruálásában is. 1914-re minden második amerikai autót a Ford gyártotta. 1920-ban napi 1000 darabot gyártott a világhírű Ford automobilból. 1924-ben a Ford Művek évi termelése elérte a 2 millió autót, teherautót és traktort. A T-modell gyártása 1927-ben szűnt meg, az utolsó tizenötmillióodik példányt maga Ford vezette ki a gyár kapuján.

Sikerének titka a tömegtermelés módszerében és a magas bérekben rejlett. Szerény származásánál fogva mély érzéssel volt

Ford – Edison – Firestone feltalálók

dolgozói iránt, és vázlatos alapelveket dolgozott ki a munkásokat illetően, amiket állandóan alkalmazott is. Az egyik ilyen az volt, hogy a lehető legmagasabb béreket fizette, és ebben igazi reformer volt. Egy másik, hogy a jelentkezőket kérdés és referencia nélkül vette fel.

Sok európai szocialistára nagy hatással volt Ford demonstrációja, mellyel idejét múlttá nyilvánította a marxizmust, továbbá bebizonyította, hogy a kapitalizmus ésszerűsíthető és moralizálható.

1918-ban egyik legközelebbi munkatársa megvette a Dearborn Independent című helyi lapot, amely antiszemita írásokat jelentetett meg. E lap révén került kiadásra a Cion bölcseinek jegyzőkönyvei című pamflet,

valamint a Henry Ford által írt négykötetes antiszemita írásgyűjtemény is. A Dearborn Independent 1927-ig működött, akkor Ford a közfelháborodás miatt bocsánatot kért, és megszüntette a lap megjelenését.

1918-ban Ford, aki támogatója volt Wilson elnöknek, sikertelenül indult egy szenátusi helyért folyó választáson, később szó volt arról, hogy indulni fog az elnökválasztáson is. Ez riadalmat keltett a hivatásos politikusok között, de végül bejelentette, hogy visszalép Coolidge-dzsal szemben. Ford az első világháborúban nagy erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy béketárgyalásokat kezdeményezzen Európa hadban álló nemzetei között, ezért elhatározta, hogy békezarándok-

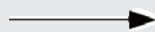

gróf Mikó Imre

- 13-a (1931) – a biatorbágyi merénylet;
- **14-e – a keresztény egység napja;**
- 16–22-e között – európai mobilitási hét;
- 16-án halt meg Mikó Imre történész;
- 18-a – a rokkantak napja;
- **19-e – a gyermekek világnapja – UNICEF;**
- 19-én (1802) született Kossuth Lajos államférfi;
- 19-én (1922) született Majtényi Erik romániai magyar költő, író;
- 20-án (1897) született Tamási Áron Kossuth-díjas író;
- 21-én (1791) született Széchenyi István politikus, író, polihisztor, közgazdász;
- 21-e – Alzheimer-világnap;
- 21-e (1939) – a lengyel menekültek befogadása;
- 22-e – európai autómentes nap;
- **23-a (1944) – a II. világháborús harcok kezdete Magyarországon;**

Tompa Mihály

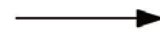

- 23-a – nemzetközi hulladékgyűjtő nap;
- 24-e – a szív világnapja;
- 24-e – a nyelvek európai napja;
- 26-án (1945) halt meg Bartók Béla;
- 27-e – idegenforgalmi világnap; a turizmus világnapja;
- 27-én (1772) született Kisfaludy Sándor költő;
- 28-án (1817) született Tompa Mihály költő;
- 28-a (1213) – Gertrúd királyné meggyilkolása;
- 29-e – Magyarországon 1948–1992 között a néphadsereg napja, később a fegyveres erők napja, legutóbb a honvédelem napja;
- 29-e (1848) – a pákozdi csata;
- **30-a – a népmese napja;**
- 30-án (1887) született Kelemen Lajos levéltáros, történész;
- 30-án (1927) született Bajor Andor erdélyi magyar író, költő;
- 30-án (2006) halt meg Sütő András;

SZERK.

1910 Ford-T

útra megy Európába, de törekvései nem vezettek célra. A gyáros komoly ellensége volt az amerikai szakszervezeti mozgalmaknak. 1937-ben kijelentette, hogy sohasem ismeri el az amerikai Autóipari Munkások Szakszervezetét. Azonban az USA hadba lépését követően politikai könyveit bezárta, és gyáraival kizárólag az amerikai hadsereg szükségleteinek kielégítését szolgálta. 1938 júliusában, a háború kitörése előtt megkapta a Német Sas-rend nagykeresztjét.

Henry Ford amerikai üzletember, a Ford Motor Company alapítója, az autóipar, a futószalagos gyártás és a modern tömeggyártás egyik úttörője. Termékeny feltalálónak számított, nevéhez 161 amerikai szabadalom fűződik. A Ford Company tulajdonosaként a világ leggazdagabb és leghíresebb emberei közé tartozott. A nevéhez fűződő fordizmus nemcsak az autógyártást, de az Egyesült Államok közlekedését és iparát is forradalmasította. A nevet viselő, gépkocsikat gyártó céget máig leszármazottjai vezetik.

Henry Ford 1947. április 7-én

hunyt el Dearbornban (Michigan – USA).

Az utókor számára számos híres mondását jegyezték fel:

„A kormány a nép szolgálója, és ne is legyen soha más.”

„A spekuláció voltaképp nem jelent mást, mint a lopásnak többé-kevésbé elismert formáját, de amelyet nem lehet a világból törvényekkel kiküszöbölni.”

„Mindaddig, amíg a törvényhozásra bízunk, hogy a szegénységet gyógyítsa, és a világból kiküszöbölje az előjogokat, a szegénység csak növekszik, az előjogok pedig megsokasodnak.”

„A teljesítményt többre becsüld a nyereségnél!”

„A történelem többé-kevésbé üres beszéd. Tradíció. Mi a jelenben akarunk élni, és az egyedüli történelem ér valamit, amit mi magunk most csinálunk.”

„Mindenki, aki abba hagyja a tanulást, az öreg; legyen húsz- vagy nyolcvanéves.”

„Vevőink minden színi igényét ki tudjuk elégíteni, ha fekete kocsit rendelnek.”

Forrás: Arcanum, Wikipédia, MTI/Origo

Összeállította: fagy

II. Rákóczi Ferenc és kora (8.)

A szatmári kiegyezés

Rákóczi Ferenc maga is a végkifejletről gondolkodott. Károlyi Sándor segítségével érintkezésbe lépett Pálffy Jánossal, aki 1710 őszén vette át a magyarországi császári hadak főparancsnokságát. 1711. január 31-én maga II. Rákóczi Ferenc is találkozott Pálffyval a vajai kastélyban, aki tolmácsolta a császár ígérését: „...a császár a nemzetnek, éppúgy mint az erdélyieknek megadja törvényeken alapuló minden szabadságát és általános bocsánatot mindazoknak, akik még fegyverben vannak. Ami pedig az én személyemet illeti, nincsen olyan becsület, méltóság, kedvezés és vagyon, amelyet ne remélhetnék az erdélyi fejedelemség kivételével” – írta Rákóczi az Emlékiratokban.¹

Rákóczi Ferenc azonban nem mondott le a szabadságharc folytatásáról. A szabadság csakis az önálló magyar államiság visszaállításával biztosítható. 1711. február 21-én a fejedelem is Lengyelországba távozott, hogy az annyira remélt orosz segítséget megnyerje. Háromszor is találkozott I. Péter orosz cárral, aki most már a Habsburg-házzal való megegyezést ajánlotta a fejedelemnek. A nemzetközi körülmények már nem kedveztek a magyar ügynek, így a megígért segítségből sem lett semmi. Rákóczi Ferenc távozásakor Károlyi Sándort bízta meg az államügyek vezetésével.

A realitásokat felismerő Károlyi azonnal tárgyalásokat kezdett Pálffy Jánossal, és így előkészítették a magyar rendek és a császár közötti megegyezést. Károlyi az összes hadi rendet Szatmárra hívatta, és április 29-én aláírták a pacifikációs okmányt. Másnap, április 30-án a majtényi sikon 12.000 kuruc vitéz hátrahagyta a csapászlókat, és hazaoszlottak.²

A szatmári egyezmény alapján mindenki kegyelmet kap, ha három héten belül hazatér.

II. Rákóczi Ferenc soha nem tért vissza. Az ország és a fejedelem útjai elváltak. Az ország vállalta a megbékélést, a nyugalmat, a fejedelem pedig az emigrációt.

II. Rákóczi Ferenc az emigrációban

A szatmári kiegyezés után Rákóczi Ferenc Lengyelországban maradt, és Sáros grófja néven Dancában telepedett le. Miután Rákóczi meggyőződött arról, hogy Oroszországtól már nem kaphat segítséget, minden reménye XIV. Lajos támogatásában volt. Ekkor még nem zárult le a spanyol örökösödési háború. A bujdosó fejedelem 1713. január végén Párizsba érkezett, ahol a Luxembourg-palotában szállásolták el kíséretével.

1713. február 13-án a francia király titokban fogadta, és segítséget ígért. Rákóczi abban reménykedett, hogy a Napkirály támogatása révén Erdély ügye is majd bekerül a spanyol örökösödési háborút lezáró békekötésbe. De

sem az utrechti (1713.), sem a rastatti béke (1714.) nem utalt a magyar érdekekre.³

1715. szeptember 1-jén meghalt XIV. Lajos. A francia király halála után megszűnt Rákóczi minden európai támogatottsága. Ezután Rákóczi Ferenc udvartartása is kikerült a versailles-i udvorból.

Rákóczi Ferenc ekkor visszavonult a grosbois-i kolostorba, ahol szerzetesi magányban élt. Ekkor írta meg az *Emlékiratait* és a *Vallomásokat*, amelyekben nemcsak leírja életét és cselekedeit, de igyekezett ezekre magyarázatot is adni.

1717-ben II. Rákóczi fejedelem számára újból felcsillant a visszatérés reménye. Ebben az évben újabb osztrák–török háború tört ki. III. Ahmed pasa Isztambulba hívta Rákóczit, hogy az osztrákok ellenében Erdély fejedelmeként léptesse fel. A bujdosó fejedelem és kísérete 1717. október 10-én érkezett Gallipoliba, ahol királyként fogadták, de a felkínált lehetőség eleve kudarcra volt ítélve.

Egy francia ismerőse írta Rákóczi Ferencről: „Értelmetlen, hogyan bízhatja magát egy annyit hányatott útra, a tenger hajjaira, mikor végre oly sok vihar után, nyugodt kikötőbe ért.”⁴

A szerző itt arra a kolostori nyugalomra utalt, amiben a bujdosó fejedelem az utóbbi éveket töltötte.

A török ígretéből persze nem lett semmi. Az össze-roppant oszmán birodalom katonai vereséget és területi veszteséget szenvedett. Az 1718. július 21-én megkötött pozsareváci békekötésben a török lemondott a nyugat-balkáni hódításairól. II. Rákóczi Ferenc sorsa ezzel megpecsételődött. A bujdosó fejedelem és kísérete, köztük az emigráció krónikása, Mikes Kelemen, soha többé nem térhetek vissza a szülőföldre.

A császári követek követelték Rákócziék kiadatását, de erre még a török szultán sem volt hajlandó. Az osztrák követek annyit értek, hogy a bujdosókat Jenikőjéből a fővárostól 120 km távolságra lévő Rodostóba internálták, ahová 1720. április 24-én érkeztek meg.

Mikes Kelemen

Rákóczi rodostói emigrációja haláláig, 1735-ig tartott. 1727-ben, visszagondolva az emigráció éveire, a következő sorokat írta: „*Én részemről, már felöltöttem a türelem köpenyét a folyvást csurgó és az eljövendő jégverés ellen: a bécsi udvar sokkal jobban ismer, semhogy valaha megengedné Franciaországba visszatérnem, a Portának adott tanácsaimra csak azért nem féltékeny, mivel igen jól tudja, hogy a törökök úgysem fogadják meg azokat. Szenvedés és kereszt az én sorsom és örülnöm kell, ha ezek árán lelkem üdvösségét megszerezhetem.*”⁵

Halálakor Rákóczi Ferenc testét édesanyja, Zrínyi Ilona mellé, a konstantinápolyi Szent Benedek-templomban temették el, szívét pedig Franciaországba vitték. A fejedelem és a bujdosók egy részének hamvait 1906-ban szállították haza, és Kassán, a Szent Erzsébet-katedrális kriptájában helyezték végső nyugalomra. A temetésen jelen levő Szádecki Lajos szavait idézzük: „*Nem temetés, hanem igazi diadalmenet volt, a minőben élő fejedelmek nem részesülhetnek, a holtak közül is csak azok, akiknek egykori dicsőségük már eszmeivé finomult – a külföldi újságírók pedig csodálkoztak, néztek, de nem értették.*”⁶

KUN LÁSZLÓ nyugalmazott tanár

Kraszna Horka

¹ Emlékiratok

² Gebei, i.m. 46 – 48.

³ Remeckzi Imre, II. Rákóczi Ferenc és az emigráció, abauj.info

⁴ Remeckzi, i.m.

⁵ Remeckzi, i.m.

⁶ R. Várkonyi Ágnes, Visszatérés Európába, II. Rákóczi és bujdosó társai hamvainak temetéséről

Fráter Loránd, a nótás kapitány Disznajón

Nosztalgizáló, múltidéző, nótás-könnyes könyvbemutatónak adott otthont a disznajói óvoda épülete július 22-én, délután.

Csász Irma nemzeti asszony mutatta be legújabb könyvét, a **Fráter Loránd, a nótás kapitány** című kötetet.

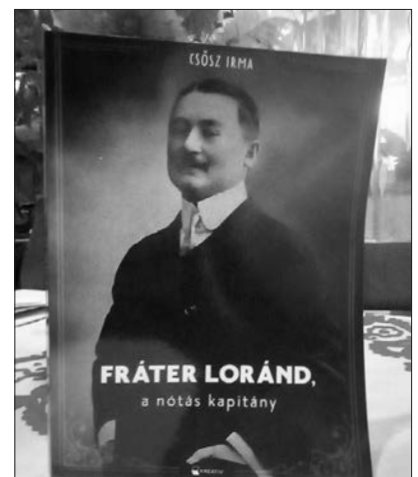
Hosszú hónapok gyűjtő-, kutató és rendszerező munkája előzte meg ezt az eseményt. Közhely, de az óvó néni esetében igaz: az életkor csak egy szám – fiatalokat megszégyenítő munkabírással, lelkesedéssel és kitartással sikerült ismét maradandót alkotnia. Disznajói vonatkozásban óriási kincset tarthatunk kezünkben, hisz szükség és reméljük, hogy az utókor is méltán értékeli majd. A Fráter Loránd emlékének szentelt könyv felbecsülhetetlen értékű: múltidéző, értékmegőrző, gyökeret adó, identitásunk és önazonosságunk záloga.

Rendkívül sok értékes információt és érdekességet csokorba szedő alkotás, melynek megszületésénél sokan „bábáskodtak”. Csász óvó néni gyöngybetűkkel írt kézírata *Barabás Abigél* és *Vita Zsigmond Aliz* kitartó és lelkes munkájának köszönhetően került rövid idő alatt elektronikus formában a *Kreatív kiadóhoz*. Több hónapnyi szerkesztői munka után végre kezünkben tarthatuk a könyvet, és máris szervezhetjük a könyvbemutatót.

A szervezés a disznajói nőszervezet munkáját di-

cséri. Megérdemlik, hogy név szerint említsük az érintetteket: *Nagy Enikő, Vita Piroska, Vita Melinda, Sipos Edit, Barabás Piroska, Dali Márta, Kulcsár Hajnal, Biró Irén, Molnár Matild.*

A nagy napon a szerzővel Nagy Enikő tanárnő, a nőszervezet elnöke beszélgetett az indíttatásról, a *miértekről* és *hogyanokról*. Nem volt egyszerű mederben tartani és terelgetni a beszélgetést. Köztudomású, hogy a mi Csösznének kiapadhatatlan forrása mindennek, amit Disznajóról tudni kell és érdemes, mindennek, ami disznajói vonatkozású. Hatalmas tudást halmozott fel élete során, és abban a szerencsés helyzetben vagyunk mi itt, Disznajón, hogy kincseit megosztja velünk, mi több, ránk hagyja.

A kedélyes beszélgetés után nótacso-
kor következett, természetesen Fráter-nó-
tákból. Nem kellett idegenből zenészeket
hívunk, mert akik a nótákat megszólaltat-
ták, gyermekkoruk óta ismerik, a szülőktől,
nagy szülőktől tanulták, a magyar nótán
nőttek fel. *Serfőző Madocsa és Bea, Nagy
Mihály, Zsigmond Dezső és Molnár Sándor*
előadásában színvonalas, szívet-lelket
gyönyörködtető és könnyeket fakasztó elő-
adásban volt részünk. A közönség együtt
dúdolta velük a Fráter-nótákat, nosztalgi-
ával gondolva az „elfeledett ifjúságra”, az
eltelt időtől megszépített múltira.

A nótacsokrot felolvasás követte: *Vita
Melinda és Sipos Edit* nagy beleéléssel ol-
vasott fel anekdotákat a frissen megjelent Fráter-könyv-
ből, majd dedikálással egybekötött, kötetlen beszélgetés
és szeretetvendégség zárta az események sorát.

Ahogy már megszokhattuk, a Marosvécsi Polgár-
mesteri Hivatal most is támogatta rendezvényünket.
Jelen volt községünk polgármestere és alpolgármestere
is, akik köszöntötték az ünneplőket, sok egészséget kí-

Csász Irma a könyvbemutatón

vánva és elmondva, hogy büszkék arra, hogy ismerhetik
az óvó nénit.

Remélhetőleg maradandó élménnyel gazdagodtak
mindazok, akik vették a fáradságot, és megtisztelték je-
lenlétükkel a könyvbemutatót.

Dedikált könyvet továbbra is lehet kapni Csász Irma
óvó néninél.

VITA PIROSKA

Sokat segített a szakmám

**Mindennapi lelki szenvedéseink témával tartott
kiváló előadást Szászrégenben Albert Ildikó csík-
szeredai klinikai szakpszichológus. Érkezéskor
könyveinek sora fogadta a DIO házba belépőket, és
az előadás kezdetére a teremben egyetlen üres hely
sem maradt. A szervező Kemény János Művelődési
Társaságnak, ahogy Bőjte Lídia elnök köszöntőjéből
kiderült, nem ez volt az első meghívása, így az
érdeklődés megerősíti, hogy Albert Ildikót ismeri és
értékeli a szászrégeni közönség. Előadása magával
ragadott engem is, ezért kértem, hogy beszéljünk,
aminek, bár láthatóan elfáradt, jókedvűen tett eleget.**

– *Kedves Ildikó, először is „galoppoljunk” végig az
életeden azért, hogy Hargita megyei közönségeden kívül,
amely rendszeresen olvashatja a megyei lapban írásai-
dat, megismerjenek azok is, akik még nem találkoztak a
neveddel vagy a könyveiddel.*

– Szászrégenben születtem, Kolozsvárott, a Babeş-
Bolyai Tudományegyetemen kezdtem a lélektant tanulni,
de 1977-ben megszüntették, ezért a történelem-filozófia
szakon kaptam 1978-ban oklevelet. A moldvai Moineşti-
re neveztek ki a sajátos igényű gyermekek iskolájába,
véglegesítő vizsgát Bukarestben tettem pszichológiából.
Nagyon büszke voltam, amikor megjegyezték: nem lát-
szik, hogy Kolozsvárott végeztem az egyetemem.

Voltam tehát gyógypedagógus Moineşti-en,
foglalkoztam munkalélektannal a csíkszeredai traktor-
gyárban, utána helyezkedtem el az egészségügyben, ahol
klinikai pszichológusként a csíkszeredai kórház el-
megyógyászati részlegén dolgoztam, és a járóbeteg-
szakrendelés is az én feladatomból volt. Húsz éve van
magánrendelőm is, ahol pszichoterápiával, illetve
betegek állapotfelmérésével, diagnosztizálásával
foglalkozom.

– *Mi a feladatod klinikai szakpszichológusként?*

– Az úgymond átlagosan normális és a beteg elme
közötti különbséget térképezem fel, diagnosztizálok,
tanácsadással, elsősorban életviteli tanácsadással
foglalkozom. A klinikumban egy jól felvett anamnézis –
kórelőzmény – felér egy (vagy több) pszichoterápiás
üléssel.

– *Okos, bátor, határozott, de ugyanakkor érzékeny
nőnek látlak, kíváncsi vagyok az életfilozófiádra.*

– Az első és legfontosabb, hogy imádok élni minden
körülmények között, csak hagyják, hogy úgy éljek,
ahogy én szeretnék. Ezért teszek is. Harcolok azért, amit
jónak látok magamnak és másnak is.

– *A pszichológus könnyebben vagy nehezebben éli
meg a saját életét?*

— Jómagam viszonylag könnyen. Nekem sokat segített a szakmám, miközben volt olyan kollégám, akitől az ellenkezőjét hallottam. De az is lehet, hogy a szakma választott engem, mert anélkül is sok mindent így látnék, így csinálnék. Ám míg saját magamat könnye(bbe)n élem meg pszichológusként, másokat vagy helyzeteket már nehezebben. Arról van szó, hogy sokszor zavaró, mikor észreveszek olyasmit, amit mások nem, átlátok helyzeteket, felfedezek viselkedéseket, melyek a többieknek nem mondanak semmit.

— *Tudod-e önmagadon alkalmazni, amit a klienseiden jónak látsz bizonyos esetekben? Elfogadod-e a saját tanácsaidat?*

— Erre már utaltam is, hogy nekem segít a szakma, és vannak olyan pillanatok, amikor eldöntöm, hogy miről van szó, és mit kell tennem. Ha másoknak elmondtam, és használt, akkor nekem is jó kell lennie, győzöm meg ilyenkor magam, és teszem is, amit kell. Volt olyan eset is, amikor kritikus helyzetben használtam a relaxációt, hogy aludni tudjak.

Vannak megtorpanásaim, volt alkalom, mikor úgy éreztem, hogy már nem bírom, például a férjem elvesztése miatti gyász és a sok egyéb körülötte, de olyankor azzal biztatom magam: te tudod, hogy mit és hogyan kell, akkor tedd azt – és szót fogadok magamnak. Hisz kinek higgyek, ha saját magamnak nem? Saját hitelességemet kérdőjelezném meg, ha nem úgy cselekednék, ahogyan szakemberként látom. Azt szoktam mondani, hogy valójában ez is döntés kérdése, mint minden cselekedetünk, az értelmi is. Így tarthatjuk karban magunkat.

— *Milyen tulajdonságokkal kell rendelkeznie egy jó pszichológusnak?*

— Én most megint olyasmit mondok, amit mások lehet, hogy nem így látnak. Először is fontos a segíteni akarás megléte, azonkívül alapos szakmai felkészültség, széles körű műveltség, mert csak így lehet megérteni mindazokat, akiken segíteni akarunk. Bár nem szeretem az alázat szót, de nem találok mást annak kifejezésére, hogy a másik emberrel úgy tudjon a pszichológus foglalkozni, úgy tekintsen rá, mint egyenlő partnerre, akinek maximálisan tud nyújtani valamit, felhőtlenül tud foglalkozni vele, teljes figyelemmel és értéssel feléje fordulni.

— *Mondhatnánk azt is, hogy empátia...*

— Tudatosan nem használtam ezt a kifejezést, mert ideges leszek, amikor hallom. Nekem nem kell együttéreznem a másikkal, belehelyeznem magam az ő helyzetébe és lelkivilágába, hanem a lényeg az, hogy (hideg fejjel) felmérjem a problémáját, és pontosan lássam, hogy mi történik vele. Néha kell tudni „együtt zengen” is, de ebben az esetben nem olyan fontos az empátia, ahogy ezt emlegetni szokták. Legalábbis szerintem.

— *Mennyi időre van szükséged ahhoz, hogy átláss a hozzád forduló kliensen?*

— Esete válogatja. Volt olyan kliens, hogy több ülés kellett ahhoz, hogy fölmérjem, ki ő valójában, mi a gond vele, de rendszerint egy igazi beszélgetés a klienssel már körvonalazza a problémát. Az is előfordul (legyen szó

azokról is, akik nem klienseim), hogy három-négy mondat után már tudom, hova soroljam őket, de ez nem mindig működik így.

— *A mindennapok során el tudod-e élesen választani a magánemberi és a pszichológusi éned?*

— Nem. Nem tudom félretenni a szakmai tudásom, de lehet, hogy nem is akarom. Olyan régóta bennem van, annyira hivatásként élem meg, hogy hamar megállapítom, mi a probléma, ki, mi a másik, de megyek tovább. Aki nem kéri, azzal nem akarok semmit kezdeni, nem akarom segíteni, megváltani, egyszerűen magamban megállapítok dolgokat.

— *Kik mennek önmaguktól pszichológushoz? Kik ismerik fel a leghamarabb, hogy segítségre szorulnak? Akik nagyon felvilá-*

gosultak, vagy akiket egy másik orvos küld?

— Minden közegből érkeznek, de a legtöbb a diplomás ember, illetve a középosztálybeli (bár ezt a besorolást már egyre kevésbé használ(hat)juk), aki tudja, hogy miről van szó. Eljönnek nagyon egyszerű emberek is, akik másoktól értesültek erről a lehetőségről. Ha használt a kezelés, megtörtént, hogy a kliens után jött az egész közösség, ahol élt. Aki fel meri vállalni a helyzetét, az hoz magával új klienseket. Valójában nagyon színes a hozzám forduló kör, jönnek nagyvárosból, kisvárosból és vidékről is. Egy tejsarnokban dolgozó olvasó asszony jött el egyszer *Az önpusztító lélek* című könyvem első kiadásával. Kért egy időpontot, és amikor bejött a rendelőbe, kinyitotta a könyvet, és rámutatott a szövegre:

Albert Ildikó

„Tessék megnézni, ez vagyok én, tessék engem meggyógyítani!”

– *Sikerült?*

– Igen. Veleszületett intelligenciával, értelmesen, ügyesen, fél szavakból értette, amit mondok, és nagyon szépen haladtunk, amíg kijelentette, hogy valóban meggyógyult már.

– *Nagy kudarcok voltak-e a munkád során?*

– Szerencsésnek érzem magam, ha például eszembe jut egy ötven év körüli házaspár, akikkel két évig dolgoztunk, amikor kijelentették: „Nem is tudtuk eddig, hogyan lehetünk ilyen boldogok.” Ez az egyik véglet. A sikertelenséget illetően életem során volt két nagyon nagy melléfogásom. Súlyos depressziós betegek voltak, hasonlókat azóta sem vállalok, valahogy ez nekem nem megy. Voltak, akik abbahagyták a kezelést anélkül, hogy visszajeleztek volna. Az ő esetükben nem is volt látványos a haladás.

– *Hány kliensed lehetett a pályád során?*

– Ez nagyon nehéz kérdés. Több mint három évtized alatt lehetett több ezer kliensem, de soha nem jutott eszembe, hogy számoljam.

– *Olvastam, hogy jó ügyekért nagyon bátran ki mersz állni; honnan ered ez az erő?*

– Egyke voltam, otthon nagyon szerettek, az iskolában a legjobb tanulóként tartottak számon, ha megszólaltam, tapsoltak nekem, sokat olvastam, és mindez nagy önbizalmat adott, azt az érzést, hogy képes vagyok... Másrészt nagyon hamar rájöttem, hogy nincsen veszítenivalóm, van két kezem, a szakmámat tudom, bármi történjék, meg fogok élni. Ami nem mindennapi belső szabadságot eredményezett. Talán innen ered, hogy a meglátásaimat teljes mellbedobással vállalom, és amit fontosnak tartok kimondani, leírni, azt ki is mondom, le is írom. Hogy miért? Ez ott van valahol mélyen bennem, másképp nem tehetek. Ha valaki meghall, és mellém áll, akkor már tudunk tenni valamit, és fordítva, ha valaki olyat tesz, hogy az jó, akkor mellé kell állni. Mert nyilvánvaló, hogy meg kell váltani a világot.

– *Mit sikerült megváltanod?*

– Semmit, de azt hiszem, hogy egyrészt a könyveimmel, előadásaimmal, amelyeket a visszajelzések alapján sokan szeretnek, tudok adni egy picit hitet és jó kedélyt az embereknek. Mai előadásom végén hárman is azzal búcsúztak: „Ha most is ilyen derűs tudsz lenni, mindazok után, ami veled történt, a jókedvedet őrizd meg nekünk.” Ha emellé néhány gondolatot is megfogalmazok, amit továbbvisznek, akkor ez nagyon jó érzés. Legalább ennyit tudok tenni, ha a megváltás elmarad.

– *Szóbeliségen alapuló szakmád mellett miért kezdted el írni? Figyelemre méltó teljesítmény, hogy tíz könyved jelent meg ez időig.*

– Örülök, hogy így látod. És ha még tudnád, hogy kész van egy Indiáról meg egy Peruról szóló könyvem

anyaga, csak támogatást nem kaptunk rá. Írni szinte mindig szerettem volna. Bár még szinte gyerekként először zeneszerző, aztán író, majd rendező szerettem volna lenni, de mindebből az írás utáni vágy maradt meg, és szunnyadt sokáig. Az első könyvem, és utána is még jó néhány felháborodásból született. Valamikor az ezredfordulón háborodtam fel először amiatt, hogy milyen eszméletlen pszichológiai kulturálatlanság vesz körül, és elhatároztam, hogy megírom azt a minimumot, amit tudni kellene, és leírtam az alapfogalmakat a *Mindennapi lelünkben*. A következő nagy felfedezésem, amivel sehol nem találkoztam így megfogalmazva, hogy mennyire önpusztítók vagyunk. Felháborított, hogy ezt senki más nem írta le, nincs is igazi szakirodalma. Belső düh diktálta, hogy ezt ki kell mondani, hogy minél többen olvassák. Akkor írtam meg az *Az önpusztító lélek* című könyvem, arról, hogy mit teszünk rosszul, és nem vesszük észre. Következett a *Léleképítés*, és egyik könyv valósággal hozta magával a másikat.

– *Olvastam, hogy nagy utazó vagy, ez sem egy akár-milyen ihletforrás...*

– Igen, elkezdtem én is utazni úgy, ahogy mindig is szerettem volna. Az álmaim – Párizs és Velence, meg úgy általában Olaszország – után következett Görögország, ami akkora csalódást jelentett, hogy valósággal kétségbeestem. A szinte azonnal utána meglátogatott Törökország viszont nagyon pozitív élmény volt. Hazatérve kikeltem magamból, hogy mit áradozunk a görögökről a néhány oszlop miatt, mert a többi csak a mi fejünkben van. Ellenben a törököknél ott áll a sok gyönyörű és restaurált hellén műemlék. Akkoriban készített Cseke Gábor egy interjút velem, és „elhőbörögtem” neki a felháborodásom, amire azt mondta, hogy írjam meg, ő majd közli a Romániai Magyar Szóban. Az előbb folytatásokban megjelent útleírást újabb kötetek követték, mert sokszor úgy utaztam, hogy lélekben egy kissé már készült, mit adok majd tovább ezekből az élményekből.

– *Miről szól a következő köteted?*

– Van egy szinte kész, „eklektikus”, lényegében szépirodalmi kötetem, melyben miniesszéket, tárcákat, novellákat, prózaverseket, szabadverseket, szösszeneteket és aforizmákat gyűjtöttem össze. A végleges forma hiányzik, amivel össze lehet kötni, amivel egységesíteném ezt a sokszínű anyagot. És írom a férjem betegségének és műhiba okozta halálának a történetét, regényes formában. Ez nagyon lassú és kemény, fájdalmas munka, de muszáj megírnem.

– *Befejezésékképpen milyen általános érvényű tanácsot tudnál adni?*

– Tanácsot nem szoktam adni, amiért sokszor még neheztelnek is rám. De erről a Szászrégen és Vidéke októberi számában olvashatnak.

Örök honvédő

Emléktábla-állítás a nagyernyei dr. Szenner József tiszteletére

Fotó: Budai István

2023. augusztus 20-án, nemzeti ünnepünk alkalmával szívet-lelket gyönyörködtető ünnepség keretében leplezték le a nagyernyei dr. Szenner József tiszteletére állított emléktáblát. A plakettet az ernyei római katolikus egyházközség és a Történelmi Vitézi Rend készítette az „örök honvédő” halálának 75. évfordulójára.

Az ünnepély szentmisével és az új kenyér megáldásával kezdődött a nagyernyei római katolikus templomban, ahol Kémenes Lóránt Zoltán plébános hirdette Isten igéjét. A himnusz eléneklését követően Nemes Gyula történész, Régenszék székkapitánya tartott vetített képes előadást a nagyernyei dr. Szenner József életéről, politikai munkásságáról, honvédő tevékenységéről. Ez alkalomra sikerült egy kis könyvecskét is kiadni *Nemes Gyula: Az örök honvédő. Dr. nagyernyei Szenner József* (Marosvásárhely, 2023) címmel.

Az istentiszteleti hajlékból a jelenlévők a templomkertben felállított emléktáblához vonultak, amelyet a

helyi plébános és vitéz Máthé Lóránt Pál, a Történelmi Vitézi Rend erdélyi országos törzskapitánya leplezték le. Az emléktábla felszentelése után a törzskapitány köszöntő beszéde következett, majd koszorúzás. A Történelmi Vitézi Rend által állított plakett előtt a székyudvarhelyi, marosszéki és régenszéki székek, valamint a nagyernyei római katolikus egyházközség képviselői helyezték el az emlékezés és kegyelet koszorúit.

A rendezvény a *Boldogasszony Anyánk* eléneklésével, majd szeretetvendégséggel zárult. Az emléktábla felirata:

Dr. nagyernyei Szenner József (Nagyernye, 1881 – Budapest, 1948) jogász, Maros-Torda vármegye főispánja, magyar országgyűlési képviselő, Katonai Érdeméremmel és Sebesülési Éremmel kitüntetett tartalékos főhadnagy

Az örök honvédő halálának 75. évfordulóján állította a Történelmi Vitézi Rend, Erdély, 2023.

NEMES GYULA

A leigázott ige

Hertha Müllerről

Herta Müller 70 éves. Augusztus 17-én és azóta sem említették ezt meg a romániai hírtévék, a kulturális csatornák, még a Facebookon sem szólt senki róla. Igyekeztek megfélemlíteni erről, noha Herta Müller az eddigi egyetlen Nobel-díjas író(nk), aki Románia területén született, sőt élményeit a romániai társadalmi állapotokból, viszonyokból eredezteti. Igaz, ő maga írta: „*ha nem mentem volna el, nem bírtam volna ki Romániában...*”

S ami még ennél is lehangolóbb, az a másfél évtizeddel ezelőtti, a „rendszerátalakítás” után másfél évtizeddel tett megállapítása: „*Megboldulnék, ha a mai Romániában kellene élnem. Az összes kulcspozícióban ugyanazok az emberek ülnek, ugyanazzal a mentalitással. Gyakorlatilag nem változott semmi.*”

Ugyanazok az emberek, akik miatt Herta Müllernak 1987-ben el kellett hagynia az országot, akik megakadályozták, hogy tanítson, és egy gépgyártó üzem műszaki fordítójaként foglalkoztatták, csak azért, mert határozottan megtagadta, hogy besúgja barátait a Szekuritátén, a hírhedt titkosrendőrségen.

Herta Müller amúgy is szálla volt a hatalom szemében, nem volt ugyanis egészséges származású, ahogyan akkoriban mondták: munkás szülők paraszt gyermeke. Apja SS-tiszt volt. Önostorozó őszinteséggel írta le róla: „*A legszörnyűbb dolgokat csak azért nem tette meg, mert szerencséje volt, mert nem kapott rá megbízatást, mert soha nem volt ott, ahol épp azt kellett volna megtennie.*”

Anyját a német nép kollektív bűnösségének vádjával illették, és több évnyi szibériai kényszer-

munkára ítélték. Az író úgy emlékszik Romániára, mint Európa ama sarkára, ahol „*az etnocentrizmus mindennapos jelenség volt, szinte mindenkiben élt. A mi esetünkben ezt még tetézte a náci múlt, amitől nem határolódtunk el. Nem is foglalkoztunk közülnk vele senki. Ehhez persze az adott alapot, hogy az állam sem nézett szembe saját történelmével. Románia Antonescuval szintén Hitler*

Hertha Müller

szövetséges volt, de Románia meghamisította a történelmét. A hivatalos történetírás szerint a románok mindig is a győzedelmes szovjet hadsereg oldalán álltak, pedig ez csak a háború utolsó három napján volt így. És akkor a német kisebbség azt mondta: *ha a románok meghamisíthatják a történelmüket, akkor mi miért kell, hogy azt mondjuk magunkról, nácik voltunk?*”

Őszinte vallomása magyarázat arra, hogy számára az írásnak miért van több köze a hallgatáshoz, valaminek az elhallgatásához, mint a beszédhez. Mert Kelet-Európában mindig egyensúlyozni, megfontolni kell, hogy mit ad közre a polgár, ha

ír, ha saját magáról vagy saját csoportjáról, népéről ír.

Abban az időben, amikor Herta Müller elhagyta a kommunista lágert, azt kellett mondani, amit nem gondoltál, vagy azt kellett gondolni, amit nem mondhattál, nem írhattál le. A diktatúrában csakis ilyen helyzetek léteznek. „*Ha az embert, mint engem is, folyton megfigyelt a titkosszolgálat, akkor még a baráti körében is olyan dolgok léteznek, amelyekről hallgatni kell! És ha az ember beszélt, akkor mindig valami másról kellett beszélnie, és megtanult tagadni és hallgatni*” – mondta Herta Müller.

Valami mást, valami borzalmas igazságot is kimondott, amit csupán ő, a szállás szavú romániai sváb író érthetett meg. Azt, hogy a diktatúra bizony erős várunkat, az Igét is leigazza, saját szolgálatába állítja a nyelvet is. „*Az efféle birtokbavétel beköti a szavak szemét, igyekszik eltüntetni a nyelvből a szavaihoz tapadó értelmét. Az elrendelt nyelv éppolyan ellenséges lesz, mint maga a megalázott lét. Hazáról ekkor már nem beszélhetünk*” – írta.

Ennyi sötét tónusú, kellemetlen igazság után valamelyest vigaszt jelenthet Herta Müller szívszorító vallomása az otthontalanság érzetéről: „*Utólag gyakran azt kívántam, bár csak sohase jöttem volna el. Akkor tudtam, hogy mennem kell, és az okok is nyilvánvalóak voltak, de ha ma Budapesten a körúton sétálok, és látom az embereket, akkor össze-szorul a szívem, mert azért az ember! Talán a legjobb dolog a világon, ha egy diktatúra véget ér, és az ember otthon van saját*

országában, és végre azt mondhatja, amit korábban nem volt szabad.”

Herta Müller – hallgatásával is – elmondta, amit nem volt szabad, arról a világról, amelyben mai vilá-

gunk gyökerezik, amit ma sem akarnak meghallani, sőt el akarnak hallgatni azok, akik tegnap és ma is ugyanazok. Herta Müller diktatúráról szóló regényeit olvastatni kellene a mai középiskolásokkal.

Sokan még azt is elhallgatják, hogy hetvenéves lett egyetlen erdélyi Nobel-díjas írónk.

AMBRUS ATTILA - a Maszol.ro portálról: <https://maszol.ro/velemenyt/A-leigazott-lge>

Magyar népem

Sors örli a nagy világot
porlik-romlik minden el,
aki gyenge, hull a porba,
s elfújják a vad szelek.

Magyar népem – Árpád fája,
megmaradtál, mert hited
acélossá edzette meg
ősi büszke törzsedet.

Így erős vagy, összes ágad
átalfogja, öleli
a te áldott anyatörzsed,
s istenáldás száll reád.

Így erős vagy, élsz és virulsz,
és örökké élni fogsz,
bármiként is ármánykodnak
pénzmágnások, dollárpártok
– a magyar nép nem vesz el.

Kajcsa Jenő

Utóhang az új kenyér ünnepére

Az új kenyérnek ünnepe van. Ragyog a nap, ragyog a lélek, magasra száll az öröm s a bizakodás – nem félünk már, itt piroslik asztalunkon a drága, áldott, új búzakenyér. Ő az élet. Ő az erő. Ő a jelen, és ő a holnapunk.

Érezni benne az otthon melegét, a család szívdobogását, a békét, a béke sugárzását, a mosolyt, a csengő kacagást, az édes, aranyos gyermekzsvajt. Érezni benne az ölelést, a csókot, a lélekleleg simogatást, becézést és mindenekfelett az összetartó szeretetet. Érezni benne a minden napok biztonságát, nyugalmát, az

ünnepek áhítatos színpompáját, harangszós gyönyörűségét, a lakodalmak vérpezsdítő, muzsikás, nótás, mókás hejehujáját. Érezni benne magyarságunkat is.

A nemzeti színű szalaggal átkötött és megszentelt új kenyér, a nemzeti zászlónk és a himnuszok éneklése büszkeséggel tölti el lényünket.

Magyarok vagyunk! És jó magyarnak lenni!

Összetartozunk, mint ahogyan a lisztből kenyér lesz, mint ahogyan a nemzeti szalag átköti a megszentelt, új kenyeret.

KAJCSA JENŐ

Köszönjük, hogy velünk voltak a X. Szászrégeni Magyar Napok rendezvényein!

Lapunk októberi számában részletesen beszámolunk az eseményekről!

Szervezők: az RMDSZ szászrégeni szervezete, partnerségben Szászrégen önkormányzatával, az RMDSZ szászrégeni nőszervezete, a Csillag Egyesület, a Kemény János Művelődési Társaság, a Humana Regun Egyesület, a ForMove Egyesület, a Rákóczi Szövetség szászrégeni szervezete, a szászrégeni Kézműves Alkotóház, a Szászrégeni Ifjúsági Szervezet (SZISZ) és a Szászrégeni Magyar Közösségért Egyesület.

Támogatók: Maros Megye Tanácsa, Bethlen Gábor Alap, Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusa, Horváth patika, Larix Kft., Pan Kft., Consicom Kft., Csenge

virágüzlet, Ideal Food Pack Kft., Sziba Kft., Jaleux Com Kft., Biroterm Kft., Biró János vállalkozó, Navoflex Kft., Benkő Emese könyvelőségi iroda és Rád Sándor vállalkozó.

Médiapartnerek: Népújság, Szászrégen és Vidéke, Marosvásárhelyi Rádió – Románia, Erdélyi Magyar Televízió, Ardeal Tv.

10 MAGYAR napok

KOBAK KÖNYVESBOLT

KÖNYV-VÁSÁR

10 MAGYAR napok

IN MEMORIAN

VINCEFI SÁNDOR

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS

10 MAGYAR napok

CHARLES PERRAULT

CSIPKERÓZSIKA

ZÖLDSÉGEKKEL

10 MAGYAR napok

FOTÓKIÁLLÍTÁS

BUDAI ANTAL ISTVÁN

FOTÓMŰVÉS

10 MAGYAR napok

KEMÉNY JÁNOS MŰVELŐDÉSI TÁRSASÁG

IRODALMI EST

LACZKÓ VASS ROBERT

10 MAGYAR napok

BONUS PASTOR ALAPÍTVÁNY

ÚT A VÁLTOZÁS FELÉ

SEGÍTSÉG SZENVEDÉLYBETEGEKNEK

10 MAGYAR napok

FIGURA STÚDIÓ SZÍNHÁZ

S.Ö.R.

LONG-SINGER-BORGESON

10 MAGYAR napok

FILMVETÍTÉS

NOVÁK LAJOS

ERDÉLYI KASTÉLYOK

10 MAGYAR napok

NÓTAEST ÉS BORKÖSTOLÓ

KOÓS ÉVA

ÉS ZENEKARA

10 MAGYAR napok

KVÍZ-EST

A SZISZ CSAPATÁVAL

10 MAGYAR napok

RÉGES RÉGEN

DIÁKKONFERENCIA

130 ÉVE SZÜLETETT

MÁNCZ JÁNOS

10 MAGYAR napok

SZÁSZRÉGEN, A MI VÁROSUNK

PANELBESZÉLGETÉS

KELEMEN HUNOR ÉS MÁRK ENDRE

10 MAGYAR napok

DJ PARTY

AKS

ÉS KEYER

10 MAGYAR napok

PETŐFI RÉGENBEN

SÉTA A MÚLTBAN

10 MAGYAR napok

SZABADTÉRI PROGRAMOK, GYEREKPROGRAMOK, KÉZMŰVES ÉS TERMELEI VÁSÁR, NÉPTÁNC, KENYÉRÁLDÁS

GŰLYÁSFŐZŐ VERSENY

10 MAGYAR napok

NO SUGAR

KONCERT

10 MAGYAR napok

NAGY FERÓ ÉS A BEATRICE

KONCERT

10 MAGYAR napok

GÁLAEST

KÖSZÖNTŐ BESZÉDEK, ÉLETMŰDÍJAK ÁTADÁSA

FELLEP: ÖRDÖG MIKLÓS LEVENTE ÉS ÖRDÖG NÓRA, SZABÓ ELŐD

Szeretném, ha szeretnéd

Zsebibaba elfújta a hatodik gyertyát, és mindenki tapsolva énekelte a jól ismert dallamot. Ezután az ajándékbontra került sor. A sok színes csomag közül Zsebibaba kivette a legnagyobbat, és kissé csodálkozva nézett a jókora iskolás táskára. Igencsak nagynak tűnt neki. Örült a meglepetésnek, mégis némi szorongás fogta el. Úgy gondolta, hogy túl nagy teher nyomja majd a vállát.

– Ezzel mehetsz majd iskolába, Zsebibaba! – mondta Micimackó. – Én is ezzel kezdtem, mert éppen elfér benne egy üveg méz! – egészítette ki huncut mosollyal.

– De hát... ez nekem túl nagy! És mit kezdjek egy üveg mézzel?! – siránkozott Zsebibaba. – Jobb lenne egy óriáserszény, amelybe beleférne Kanga mama! De azt úgyszem tudnám cipelni... – elmélkedett szomorúan.

– Sebaj, Zsebibaba! Én készítettem neked egy méretre szabott iskolás táskát – mentette Bagoly a helyzetet, és átnyújtott egy erszényes kis tarisznyát. – Ebbe pont annyi fér, amennyit el bírsz vinni.

Zsebibaba örömmel nyugtázta, hogy nem várnak el tőle túl nagy feladatot, de még mindig nyugtalanította Micimackó ajándéka.

– És mi legyen ezzel a nagy táskával?

– Ebbe gyűjtöd majd az emlékeid! – pattant ki az ötlet Malacka fejéből.

– Okosan válogasd, és gondosan tárold őket, hogy legyen, amit elővenned, amikor már túl idős leszel ahhoz, hogy újakat gyűjts – egészítette ki Bagoly.

– Hm... – mondta Zsebibaba, és megvonta a vállát. Még nem értette igazából, hogy mit is jelent ez, hisz

egyelőre úgy érezte, hogy az iskola fogalma végtelenül hosszú időt takar, aminek se vége, se hossza.

– A Százholdas Pagonyt szélteben és hosszában is berepültem – mondta Bagoly –, de annál jobb mókát, mint az iskola, nem találtam! Szeretném, ha szeretnéd a tanulást, hisz a tudás hatalom. Hasznos tevékenység az elméd élesítése és az okulás! Megtudni a választ a kérdéseidre, felfedezni az ismeretlen, fejleszteni a képességeidet, sikerélményekkel gazdagodni, figyelmesen járni a világban... Mindez csak rád vár! Ha megszereted, öröm lesz a tanulás. Lehetőség nyílik bizonyítani, megvalósítani álmaid, szabadon élni, vidáman alkotni, élvezni az életet, értelemmel tölteni meg azt. Lám, Füles sosem szerette az iskolát. Ezért neki csak egy pár ágból összetákolott, düledező, szűk hajlékra tellett. Nyuszi viszont mindig szemfüles volt és szorgos. Nézd, milyen rendezett a telke, telis-tele van a zöldségekertje mindenféle finomsággal, amiből eltartja a sok kisnyuszt. Sokat

dolgozik, de a munkájának élvezve a gyümölcsét, és ez ad életének értelmet.

Ebből a megható beszédből Zsebibaba mit sem értett. Bagoly mindössze annyit ért el, hogy felkeltette a kíváncsiságát. Viszont volt valaki, aki annál inkább értette mindazt, amit Bagoly olyan odaadóan ecsetelt: Róbert Gida. Ő már elég nyarat ért meg ahhoz, hogy megtapasztaljon egy-két dolgot az előbb említettekől, és úgy érezte, hogy egy kis úr támadt a szívében, ugyanis ez lesz az első szeptember, amikor a csengő hangja nem fogja már hívogatni.

SZÉKELY ROZÁLIA

Szerkesztette Székely Kriszta Anita

Kányádi Sándor: Évkezdő vers

Reggelente megborzong
a sárguló hársfa,
szegen függ a hátizsák,
hátunkon a táska.

Szól a csengő, indulunk,
megtelik az utca,
egyfelé visz mindenkit
ma reggel az útja.

Ismerősök, barátok,
sűrűn parolázva,
vonulunk nagy vidáman
be az iskolába.

De miután levettük
hátunkról a táskát,
és meglelte mindenki
tavalyi padtársát,

úgy kívánná magát
a becsület s az illem,
úgy álljunk itt, ahogyan
búcsút vettünk innen.

Legyen mint a mai nap,
minden napunk jó nap,
és kívánunk türelmet
minden tanítónknak.

Csillámkormos sztorik – nézőpont kérdése (1.)

Géczi Eszter a nevem. 11 éves, kíváncsi, kitartó erdélyi (szászrégeni) lány vagyok, aki szeret énekelni, és kedveli a macskákat. Jelenleg van egy ötéves macskám és három kiscicám. Zenét hallgatva felszabadultnak érzem magam, emellett a zene segít pozitívan gondolkodni. Gitáron keresztény dalokat szoktam pengetni, mert ez jön be nekem. A klasszikus zene nem a legjobb barátom, de amikor zongorázom, egyre jobban kijövünk egymással. Szeretek néptáncolni, és remélem, hogy ezt hosszú távon folytatom. Kövessétek a csillámkormos sztorikat (<https://csillamkormosstoryk.blogspot.com>) jó kedvvel, és fedezzétek fel a koromban a csillám ragyogását!

Na, csapjunk a lovak közé!

Hátul rúg, és elől harap,
A négy lábán fürgén szalad,
Megülük, vagy hintó elé fogják,
De előbb a kovácsnál patkolják.

Ugye kitaláltátok, miről fogok ma írni?! Hát persze, a lovakról! Odavagyok értük! A mai nap nem lesz korom a történetben, és nagyon rövid lesz!

Mint említettem már, a ló a kedvenc állatom. A lovak okosak, barátságosak és cukik. Persze ez nem minden, nagy szívük van (szó szerint) és még sok más. Amikor lovagolok, felszabadultnak érzem magam, néha úgy érzem, hogy repülök, főleg mikor vágtázom, és olyankor ez van bennem: dágádâ dágádâ dágádâ dâ. Utoljára, mikor lovagolni voltam, ráültem a ló csupasz hátára, a szőrére. Mivel hárman ültünk a jószágon, nagyon kevés helyünk volt. Én ültem elől, és éreztem a ló gerincét, na, az nem volt a legjobb, de kormos sem. Ez lenne a mai csillámporos sztorim.

Nektek mi a kedvenc állatotok?

„Ott, ahol a madár sem jár...”

Ma egy kicsiny, majdnem kihalt faluban megélt élményemről írok.

Ez a falu egy patak mentén, erdők között helyezkedik el, ahogy a mesékben mondanák: „ott, ahol a madár sem jár”. Alig vártam, hogy ide jöhessünk látogatóba, mert itt lakik az egyik barátnőm, vagyis nem..., nyáron itt vannak a testvéreivel a nagyszülőknél.

Géczi Eszter

Mikor náluk voltam, tűzött a nap, több mint 35°C volt, azt hittem, megsülök, mint a sült krumpli. A barátnőm fiútestvére elkezdett vízpisztolyozni, ránk irányította a lövést, de már nemcsak ő, hanem az öcsém és még egy másik fiú is. Azután vissza akartunk vágni, de nem volt több vízpuska, ezért két műanyag palacknak a kupakját kilyukasztottuk, és megvolt a vízpisztoly. Egy ideig csatáztunk, de a testvérpár összeveszett, azt nem tudom pontosan, hogy min, de az tuti, hogy összekaptak. Azt hiszem, az volt, hogy a fiúcska lehajolt, és közben a testvére nyakon öntötte, a bőrig ázott gyerek pedig elkezdte kergetni, mivel „kölcson kenyér visszajár”. Utána megütötte a karját a játékkal, de az eltört, és nem lehetett már többet használni. Eddig az én részemről rendben. Az egyik fiú elővett egy játékpuskát gumitölténnyel. Addig-addig játszottunk, míg meglőtték a szemem, de nem lett semmi súlyos.

Hazamentem, mama sürgött-forgott a konyhában, az ebédet főzte. Spagettit, a kedvencemet! Én is segítkeztem, tettem-vettem, kóstolgattam, s a végére megtanultam, hogyan készül a spagetti!

<https://csillamkormosstoryk.blogspot.com>
GÉCZI ESZTER

Való világ az Államokban

Emberszag – film Szép Ernő regényéből

A *Szép Ernő* regényéből készült film két díjat is nyert – közzölték a New York-i Oniros Film Awardson. Az *Emberszag* című film-szín-játék a legjobb életrajzi film díját, Szép Ernő filmbeli alakjának megformálásáért pedig *Gyabronka József* a legjobb színészi alakításért járó különdíjat nyerte el.

Szép Ernő életének és költészetének valódi mélységei elevenednek meg az író *Emberszag* című regényének új, *Ferencz Győző* által készített filmadaptációjában, amely húsz sorsfordító nap történéseinek rezignált, lírai elbeszélése mentén próbál egy embertelen korszaknak történetileg és művészileg is hiteles tükröt tartani. Az *Emberszag* című film-szín-játék *Harangi Mária* rendezésében készült, a forgatókönyvet *Ferencz Győző* írta.

Szép Ernőt 1944 őszén, hatvanéves korában zsidó származása miatt behívták munkaszolgálatra. Ekkor már kiköltöztették a margitszigeti szállóból, ahol harminchárom évig élt, és a Pozsonyi út egyik csillagos házába internálták. Bár a svéd nagykövetség mentelmi útlevelének köszönhetően három hét után elengedték, testközelből tapasztalta meg a náciizmus embertelenségét. *Emberszag* című visszaemlékezésében naplószerűen számol be a hosszú menetelésekről, a stadionokban, téglagyárban töltött éjszakákról, a magyar nyilas keretlegények kegyetlenkedéseiről, hidegvérű gyilkosságaikról, a módszeres terrorról, amellyel a zsidókat megfosztották emberi méltóságuktól, és amely során kínzóik is kivetköztek emberségükből. De Szép Ernő hangja most is, mint korábbi műveiben, könnyed és közvetlen, részvét és megértés hatja át, szenvedéseit távolságtartó iróniával beszéli el. Az *Emberszag* mondataiból ugyanaz a tragikummal szembeszegezett humánus árad, amely költészetét is oly megindítóvá teszi. A naplóból készült drámai előadásban lírai ellenpontként Szép Ernő versei és szonjai is megszólalnak.

A tőkéről

Budapesten nyit irodát a régió első amerikai háttérű tőkealap-kezelő cége.

A Széchenyi Alapok 10 millió euróval száll be az 500 Emerging Europe amerikai háttérű tőkealap-befektető cég tőkealapjába, amelynek irodája Budapesten lesz – közölte az állami tőkefinanszírozó iroda.

A közleményben kiemelték, hogy az üzlet ered-

ményeként tehetséges magyar vállalkozók korai tőkebefektetésre kaphatnak lehetőséget, továbbá közvetlen hozzáférést is nyerhetnek egyebek mellett az Egyesült Államok áruszolgáltatói tőkepiacához. Hozzáadték: a legjobban teljesítő vállalkozások akár újabb tőkeemelési körökben is részt vehetnek. A közlemény szerint a későbbi befektetők a legnevesebb kockázati alapkezelők a világon, mint például a Tiger Global, a Sequoia, a Two Sigma, az Y-Combinator vagy a Techstars.

A módszerrel számos céget tudnak a nulláról 100 dollár feletti értékeléshez segíteni – írják. Az új alap befektetői elsősorban magánbefektetők. A megállapodás szerint a 500 Emerging Europe kelet-közép-európai központja Magyarországon helyi alkalmazottakat foglalkoztat, és befektetői eseményeket rendez az országban.

Soros-ellenes szervezet

Soros György elleni zsidó szervezetet alapítottak az Egyesült Államokban.

Soros György tevékenysége és agresszív magatartása már Amerikában is régóta szemet szúrt, egyre többen határolódnak el tőle és az általa képviselt normáktól, tevékenységektől. „Itt az ideje, hogy a zsidó közösség egész Amerikában kiálljon Soros György ellen” – írják a szervezet alapítói.

Soros-ellenes zsidó szervezet alakult tehát az Egyesült Államokban, a csoport azt állítja, hogy „harcolni fog a baloldali rágalom ellen”, miszerint Soros kritizálása antiszemita lenne – olvasható a *Jews Against Soros* portálon.

„Zsidók vagyunk, akiknek elégük van Soros Györgyből és az amerikai politikára gyakorolt rosszulható, baloldali befolyásából, zsidók vagyunk, akiknek elégük van abból is, hogy baloldali antiszemita vádol mindenkit, aki Sorost kritizálja. Hadd legyünk nagyon világosak: semmi antiszemita nincs abban, ha valaki elítéli Soros Györgyöt! Semmi antiszemita nincs abban, hogy Soros György és szervezeti hálózata számos módon finanszírozza a radikális baloldalt. A baloldaliság nem judaizmus, és baloldallellesnek lenni nem ugyanaz, mint antiszemita lenni. Pont. Itt az ideje, hogy a zsidók egész Amerikában kiálljanak Soros György ellen” – írta honlapján a szervezet.

A Szászrégen és Vidéke számára
ERDEI JÁNOS New Yorkból

A Szászrégen és Vidéke fő támogatói: RMDSZ és Communitas Alapítvány

Támogatók:

Kelemen Erzsébet (Budapest), Adorjáni Zoltán, Nagy András, Jenei Faithful Zoltán, Menyei Ildikó, Faluvéginé Roth Ilona, Szabó Erzsébet, Máté Katalin, Sólyom Erzsébet (Szászrégen).

Köszönjük!

Baj történt az idős kertészmérnöknek fogával, a felső, középső, gyönyörű fehérrel. Lepattant belőle egy picinyke darabka, mert úgy harapott a hölgy, ahogy, és abba bele, amibe. Túrta az idős kertészmérnöknek a fogorában keletkezett heget, túrta, ameddig túrhette (Toldi Miklóst ne vegyük most elő!), ám annyiban nem hagyta, s az esemény után két nappal, a nap reggelén a férjéhez, az idős kertészmérnökhöz fordult. Hozd elő az autót a garázsból! A Nyisszanj Miskát. Vigyél vele fogorvoshoz!

Az idős kertészmérnök a tőlük jobbra, tizenöt kilométerre tessékelt kicsi város fogászati rendelőjéhez vitte feleségét szép reménnyel. Csakhogy a rendelő zárva volt. Cédula függött az ajtaján. *„Ma nem nyitunk. Nincs rendelés. Holnap reggel nyolctól viszont már fogadjuk betegeinket. Szíves megértésüket kérjük, és köszönjük. Dr. Bendegúzné.”*

Az idős kertészmérnöknek, bár nem szívesen, de megértette a kifrást. Nem lett tőle ideges. A csonka foga nem fáj, csupán kellemetlen volt. Karcolt, és bele-beleakadt a nyelve. Egyébiránt pedig még mindig annyi ép foga volt, ahánnyal született. Lyukas, törött, repedt, koronázott a szájában semmi. Olykor nagyon rácsodálkozott erre a férje, rácsodálkoztak a fiai, az unokái meg a testvérbátyjai.

Másnap kicsivel nyolc óra után lépett a fogászat előszobájába férjestől. Tele volt az előszoba fogbeteggel. Fúrás, nyögés, nyöszörgés hallatszott ott bent, folyt már a rendelés. Az idős kertészmérnöknek helyet foglalt egy fehér lécpadon, az idős kertészmérnök mellette. Egymásra néztek, s egymás kezét fogták még mindig. Aztán odapillantottak a velük együtt várakozók egyikére, másikára. Az idős kertészmérnökkel szemben fiatal férfi tartotta arcát a bal tenyerében, és könyökölt a térdén. Őt szólította meg az asszony:

– Mondja, kérem, mi a sorrend befelé?

– Az érkezés – válaszolt a fiatal férfi, aki ennél találóbban nem is válaszolhatott volna.

– Magánál mi a baj? – érdeklődött a mérnöknek egy olyanforma hölgytől, amilyen ő volt.

– Egy fogam tönkrement. Kihúzatom – mondta az a hölgy. – Na, és magánál vagy az úrnál mi a gond?

– A férjemnél nincs gond, nekem pedig egy sima tömés kellene – szólta az idős kertészmérnöknek.

Így van ez. Kérdegetünk egymástól, válaszolgatunk egymásnak fél órákon át, szerzünk ismerősöket fogászaton, kórházakban, patikákban. Ismerősöket, akiket aztán úgy elfelejtünk, mint a pinty, mintha soha nem is láttuk

volna őket. Hiába szólítanak meg egy idő után utcán, boltban, piacon, mert már nem tudjuk, hogy ki szólított meg. „Hát nem ismeresz?” „Hát nem ismerlek.” Erre gondolt akkor az idős kertészmérnök.

Az idős kertészmérnöknek következett. Belépett a doktornőhöz a rendelőbe. Köszönt, s már ült volna bele a székbe, de nem ülhetett, mert a doktornő megállította, és nyomban elmondta neki, hogy az ellátáshoz időpont kell és TAJ kártya, még akkor is, ha csak egy sima tömés az ügy. Az idős kertészmérnöknek időpontot kapott, amelytől sápadt lett egy kicsit. Kereken tíz nap múlva jelentkezhetett ellátásra.

Otthon türelmetlenül számolta a napokat. Egy. Akkor késő délutánig kapálta a kertben a vöröshagymát. Kettő. Akkor majdnem egész estig gyomlálta a kertben a fokhagymát. Három. Elvetette a juliskababot. Négy. Elvermelte a Desire pityókát, nem fészekbe, hanem árokba. Öt. Sárgarépagumot hintett számolatlanul. Hat. Petrezselyem-

magot hintett három ágyásba. Így, és mind így tíz napon át. Még sütőtökmagot is vetett. Az idős kertészmérnök vele volt minden nap. Ott kapirgált, tett-vett ő is a kertben. A veteményezésbe nem szólta bele egy árva szót sem. Ősidőktől fogva tudta, hogy hiába tenné, ha beleszólna.

Amint megérkezett az idős kertészmérnöknek a fogászatra, azonnal behívatta őt a doktornő a rendelőbe. Leültette. Megvizsgálta. Injekciót nem adott neki. Nem kellett. A fogát nem csiszolta neki. Nem kellett. Vagyis attól tartott ökelme, nehogy jobban letörje azt a fogat. Csak betömte. Aztán azzal a jó tanáccsal engedte útjára betegét, hogy négy-öt órán át még a levegőbe se harapjon bele.

Lecsót főzött vacsorára az idős kertészmérnöknek asszony. Zöldpaprikát, vörös hagymát, paradicsomot, juliskababot, rizst, borsót, napraforgóolajat, sőt főzött egybe. Ez biztos. Minthogy az is biztos, hogy fogtömetet nem kavart az ételbe, pedig a tálaláskor az is benne volt. Az idős kertészmérnök nem kezdett el csodálkozni emiatt. Mosolygott, hunyorított, és előkotorászta egyik emléket. A Kerekerdő szélén, a kétkarú Egyfa öles törzsébe tág lyukat harapott az idő. Az idős kertészmérnök betonral tömte be azt a lyukat, mihelyst meglátta azonnal, de úgy, hogy még ma is ott van, a helyén van az a tömés. Érintetlen. A kettő nem ugyanaz, értékelte az idős kertészmérnöknek az emléket, aztán ágyba vonultak. Másnap magánrendelésre mentek.

Két fogtömés

Egy letűnt kor anekdotái (7.)

Semmi sem drága

Gózon Gyula meséli: „Emlékszem, hogy a Royal kávéházban az ott időző színtársulat primadonnáinak tiszteletére nagy mulatozást rendeztek. A hölgyek udvarlója, ismert tenkei földbirtokos, odainti a cigányt:

– Ha szépen húzzátok, reggel majd egy marhára valót kaptok tőlem.

A cigányok húzták is kivilágos virradatig. Amikor vége van a mulatságnak, a birtokos belenyúl a zsebébe, kivessz egy pár ökörszarvra való bojtot, és így szól a hajlongó cigánynak:

– Nesztek, a marhára való!”

Prédikáció

Az egyetlen nagyváradi, aki eljutott Hollywoodba, és karriert csinált – roppant sikeres londoni színházi kitérővel –, bár nem lett világsztár: Boros (Weinstock) Ferike. Csaknem ötven amerikai filmben játszott kisebb-nagyobb szerepeket, olyan sztárok oldalán, mint Ginger Rogers, Cary Grant, Henry Fonda, Ava Gardner, Bob Hope, Merle Oberon. Egyszer a hirtelen jött vihar elől egy közeli templomba menekült, ahol a helyi tiszteletes prédikációját hallgatta a gyülekezet. Olyan gyönyörűen prédikált, hogy bizony sírva fakadt mindenki. Csak Boros Ferike állt egyedül, akinek arcán nem látszott semmiféle megatódás. A szomszédja nézi, nézi, aztán megszólítja:

- Hát kiskegyed nem sír?
- Nem.
- Osztan miért nem?
- Mert nem vagyok idevalósi.

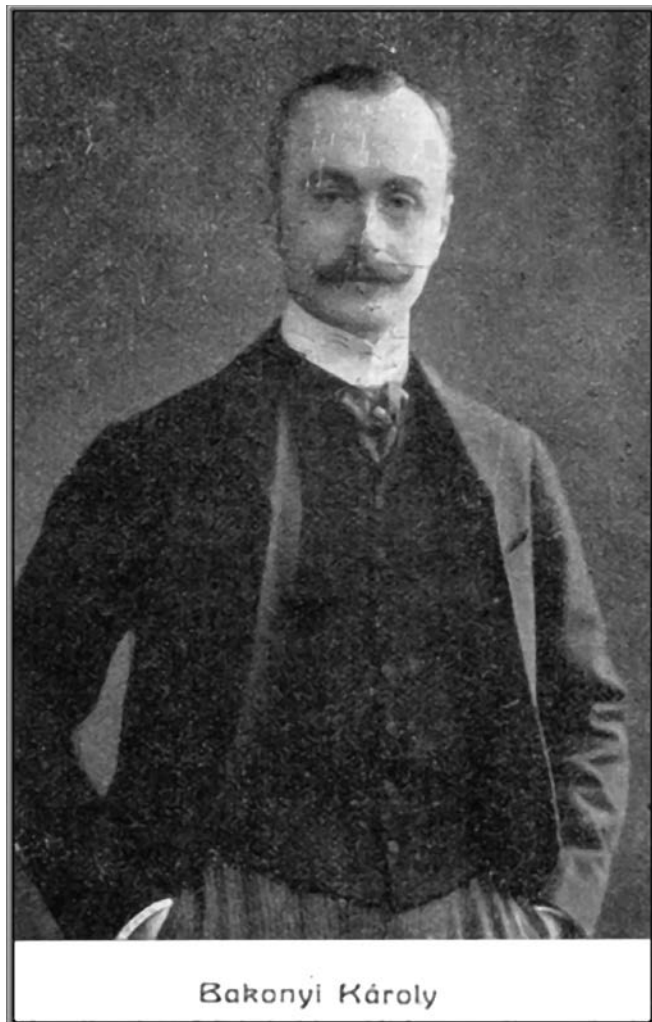
Furcsa érzés

Bakonyi Károly egyik legtermékenyebb és legkedvesebb magyar librettista volt. A Nagyváradról elszármazott jogász, aki tulajdonképpen a földművelődési minisztériumban dolgozott mint tisztviselő, olyan operettekkel hívta fel magára a figyelmet a kilencszázas évek elején, mint a *Bob herceg*, a *János vitéz* és a *Tatárjárás*. 1913 márciusában egyszerre két premierje is volt Budapesten, ami ugyancsak ritka dolog. Kálmán Imre *A kis herceg* című operettjének a főpróbáján, egy nappal Hruszka Jenő *Nemtudomkájának* bemutatója után, egy újságíró meg is kérdi tőle:

– Hogy érzi magát, kedves mester?

Bakonyi végigsimított a homlokán, és így válaszolt:

– Olyan furcsa érzésem van. Képzelve, máma nincs egyetlen premierem sem!

Bakonyi Károly

Csak csöndesen

A hajdani Borszem Jankó munkatársai egyszer hatalmas vacsorát rendeztek, amelyre meghívták Kozma Sándort és Török János főkapitányt is. Az öregúr, akit menten megtettek az est protektorának, pompásan érezte magát. Éjfél tájban, amikor a mulatozás már hangosabbá vált, a főkapitány hazament, de Kozma Sándor még ott maradt az asztalfőn, vidám anekdotákat mesélt környezetének, és hallgatta Rác Pali bandáját.

Egy régi táblabíró-históriát fejezett be éppen az öregúr, és szavai nyomán orkánszerű kacagás tört ki, amikor a különszoba ajtaja kinyílt, és egy rendőr lépett be:

– Elég legyen, ténsurak, tizenkét óra mán, és nincs engedély a zenélésre!

– Nem látja, hogy öméltósága, a főügyész úr mulat itt?

A rendőr vállat vont.

– Bánom is én, kérem, akárki, ha nincs engedelve, hát ne mulasson!

Az egész társaság rárontott a rendőrré, csak az öregúr kelt föl nyugodtan, és vállára vette felöltőjét:

– A rendőrnek igaza van, fiaim, első a törvényt – szólt, és indult az ajtó felé.

De már erre a rendőr is ellágyult, letépte álszakállát, és a bámuló öregúr előtt ott állott Gozdsu Elek alügyész,

a kiváló novellista, és kacagva kérte Kozma Sándort:

– Ne menjen még, urambátyám, hiszen csak én vagyok!

– No, öcsém, ha így el nem találtad volna a mihaszna Andrást, hát haragudnék, mert a renddel nem jó tréfálni!

**KULTIKA – A Romániai Magyar
Keresztény-demokrata Mozgalom kiadványa
Nagyvárad, 2021. december, II. évfolyam, 4. szám**

Monopol

Írja az újság, hogy vissza akarják állítani az állami monopóliumot a szeszes italokra. Mindjárt gondoltam is: de jó ez így, hiszen az emberek ezután megint nem pálinkát isznak, hanem csak „monopolt”, mint gyermekkoromban. Ezt a fajta gabonapálinkát később „egyesnek” hívták. Jobb kocsmákban, ha betért a törzsvendég, ki sem mondta, csak kézzel jelezte az „egyeset”; köröző mozdulata viszont már „kevertet” jelzett, nyomban szolgálták is, málnasziruppal édesítve.

A monopólium a háztáji bortermésre is kiterjedt volt, de a felnőtteknek 150, a gyermekeknek 15 liter dukált belőle adómentesen – gyógytápszer gyanánt, meghülés esetére – teába.

Hozzánk a Simon nevű finánc-adószedő járt ellenőrzésre, aki egyébként apámmal jól kiismerte magát...

– Na Vince, az adót kifizetted, hát lássuk most, mi van a pincédben!

– Mi volna, káposzta, magyaró, alma meg effélék. Tudod, a marháknak – vonta meg a vállát apám.

– A monopolokat kifelejtetted – emelte fel az ujját a finánc –, azt kell megnézni.

– Hát én már sokszor megnéztem, úgy tetszik, elég is lesz újjig, ha a penész fel nem veri.

– Ezt akarom látni én is!

– Hallgass ide, Simi, ha egyedül megyek le, viszem a kancsót is; de ha te is lejössz, akkor fent hagyom, nehogy még odakocanjon nézegetés közben...

Némi hadakozás után megállapodtak, hogy két vedernyi a „plusz”, amire az apám helyben kifizette a jövedékadót. Aztán odaszólt anyámnak:

– Vess oda valami szalonnát, és hullass rá vagy két tojást.

Azzal fogta a kancsót, és leballagott – „ellenőrzésre”.

Jóízűen költöttek az istenadta „kótafölségből”, de búcsúzáskor Simon úr, a finánc, megint csak felemelte az ujját, de még a hangját is.

– Aztán vigyázz. Mert ha megfoglak, hogy liferálsz, úgy megbüntetlek, hogy attól koldulsz!

**Molnár Vince (1926–2000) orvos,
az igazságügyi orvostan kutatója és előadója,
egyetemi tanár, képzőművész**

Megjelent az Aranypálca című humoros rövidpróza-gyűjteményben – Bölöni Domokos

Tollas szájú mulatozók

A székely ember mindig híres volt arról, hogy eredeti ötletei vannak, még a mostani időkben is, amikor egyre nehezebb mosolyogni, derülni.

Ez azonban nem mostanában történt. Ugyanis az én nagy huszonnyolcas, vicces természetű bátyám, kihasználva, hogy nincs otthon az asszonya, meghívta férficimboráit. Azoknak se lehettek odahaza a feleségeik, mert éppen valami női konferencia zajlott a faluban. Hát összekoppantak a férjek egy kis fenyőpálinkára.

De olyan vidámak lettek, egyik nótát a másik után énekeltek, aztán pedig élcelődtek egymással keményen.

A nagy vidámságtól ahajt megéhezének. Egyikük felajánlotta: felkap otthon az udvarról vagy két csirkét, megkésztetik, megeszik.

Bátyám vállalta a kopasztást, egy másik a főzést, elosztották a munkát ügyesen. Na, jön a csirke, rá a forró vizet, minden úgy megy, mint a karikacsapás.

A szomszéd lány figyelt fel, mikor valamiért bekukkintott, hogy ezek ülnek az asztalnál, habzsolva esznek, de még a szájuk is tollas.

A végén aztán kiderült: a tál, amiben kopasztották, lyukas volt, a víz hamar elfolyt. De a jókedvet nem győzi le semmi.

(Nincs adat a szerzőről)

*Megjelent az Aranypálca című humoros
rövidpróza-gyűjteményben –
Bölöni Domokos*

Nevetni jó!

Egy tel-avivi iskolában megkérdezik a nebulóktól:

– Na gyerekek, ki tudja megmondani, ki volt Mózes?

Áron jelentkezik:

– Egy nagy balfácán!

– No de Áron! Nem szégyelled magad? Így beszélni a nagy ősünkről, Mózesről?

– De igenis balfácán volt! Mert miután átkelt a Vörös-tengeren, balra fordult, pedig ha jobbra fordult volna, most az a sok kőolaj mind a miénk lenne!

*

Az iskolában:

– Móricka, mondj egy mondatot!

– A bárány legel.

– Nagyon jó. Mondj még egyet!

– A bárány legel.

– Ezt már mondtad.

– De az egy másik bárány volt, tanító néni!

*

Kémiadolgozat után:

– Tanárnó kérem, milyen virágot szeret?

– Hogy jön ez ide, Móricka?

– Egy szép csokor fejében átmenő jegyet adhatna.

– Ejnye, Móricka, egy kérdésre csak tudtad a választ. Például arra, hogy a víz mit csinál 90 fokon.

– Elhajlik derékszögben, tanárnó.

– Rózsa legyen... piros!

*

Két munkaruhába öltözött férfi egymás mögött magasba tartott kézzel megy az úton. Odalép egy harmadik fickó:

– Uraim, maguk meg miért mennek ilyen furcsán?

– Hű, te Józsi! A gerendát ott-hagytuk!

*

A futballista fiát megbuktatják harmadikban, de az mégis boldogan meséli apjának:

– Apa, képzeld, a szerződésemet a harmadik osztállyal egy évvel meghosszabították.

*

A kakas kergeti a tyúkot a baromfiudvaron. A gazda nézi egy ideig a hajszát, majd odavet egy karéj kenyeret. A kakas azonnal elfelejti a tyúkot, és a kenyérre veti magát. A gazda felsóhajt:

– Drága jó Istenem, add, hogy sose legyek ilyen éhes!

*

– Képzeld, meghalt az anyósom!

– Mi történt vele?

– Levitte az ujját a busz.

– Ne viccelj, abba nem lehet belehalni!

– Na igen, csakhogy épp a fejét vakarta...

*

Az apuka megkérdi kisfiától:

– Nem vette észre a tanító néni, hogy én segítettem a házi feladat megoldásában?

– Nem.

– Na és mit mondott a megoldásodra?

– Azt, hogy napról napra hülyébb leszek.

*

Napközis gyerekek beszélgetnek az ebédlőasztalnál:

– Tök jó fej az új apukám!

– Tudom, tavaly még az én apukám volt!

*

A farkas bekopog a kismalacok háza ajtaján, és ezt mondja:

– Nyissatok ajtót, malackáim, én vagyok, az anyácskátok, és tele a tőgyem friss tejjel!

Mire a malackák:

– Hazudsz, farkas! Mi az anyut sörért küldtük!

Összeállította: FÁBIÁN GIZELLA

SZÁSZRÉGEN és VIDEKE

Kiadja a SZÁSZRÉGENI KÖLPING CSALÁDI EGYESÜLET
ISSN 1454-6183

Alapító tagok: Adorjáni László, Csernátoni József, Demeter József, Pakó Benedek, Márk Endre +

Újságtanács: Bözödi Sándor, Csernátoni József, Fábíán András György, Nagy F. Atilla, dr. Zsigmond Zsolt.

Főszerkesztő: Fábíán András György

Szerkesztőbizottsági tagok: Balla Árpád, Fülöp Bernadett, Kiss-Miki Melinda, Nagy F. Atilla, Nemes Árpád, Szabó Antal, Székely Rozália.

Weboldal: Madaras Péter

A műszaki szerkesztést és a nyomdai előkészítést az IMPRESS KIADÓ végezte.

Készült a marosvásárhelyi I. I. MUREȘAN ȘOMFÁLEAN ANDREI DORIN nyomdában.

A névvel és névjeggyel ellátott írásokért szerzőik felelnek.

Internet: www.regen-videke.home.ro

E-mail: madaraspeter1964@gmail.com

fandras59@yahoo.com

Ára: 5 lej